

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ-PIB

**Wybrane problemy rozwoju obszarów wiejskich w Polsce
– kontekst regionalny**

Barbara Chmielewska

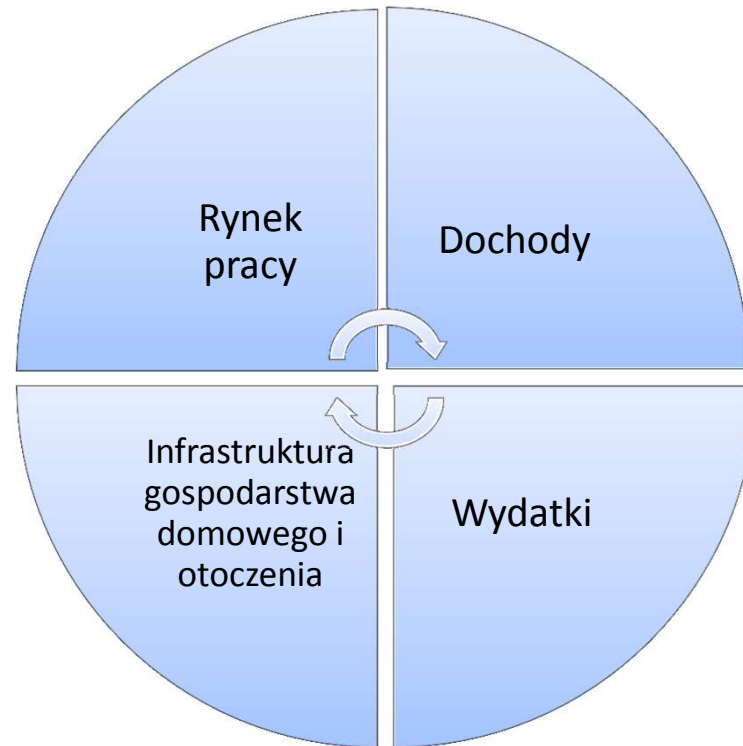
**Dochody i wydatki ludności wiejskiej oraz rynek pracy w kontekście
rozwoju obszarów wiejskich**

Warszawa, 4.11.2016 r.

Cel

- Polityka Unii Europejskiej rozwoju obszarów wiejskich odnosi się przede wszystkim do: poprawy konkurencyjności sektora rolnego, ochrony środowiska naturalnego, poprawy jakości życia na wsi. Celem badania było określenie wybranych czynników mających wpływ na poprawę jakości życia ludności wiejskiej.
- Materiał źródłowy stanowiły dane statystyczne GUS.
- Przy wyborze wskaźników charakteryzujących sytuację ekonomiczną i społeczną mieszkańców na wsi kierowano się obszarami tematycznymi jakie przyjął GUS oraz dostępnością danych.

Za podstawowe determinanty rozwoju obszarów wiejskich przyjęto:

Obszary wiejskie

- Podstawowym problemem na obszarach wiejskich jest gorsza jakość życia na wsi niż w mieście.

Składają się na nią:

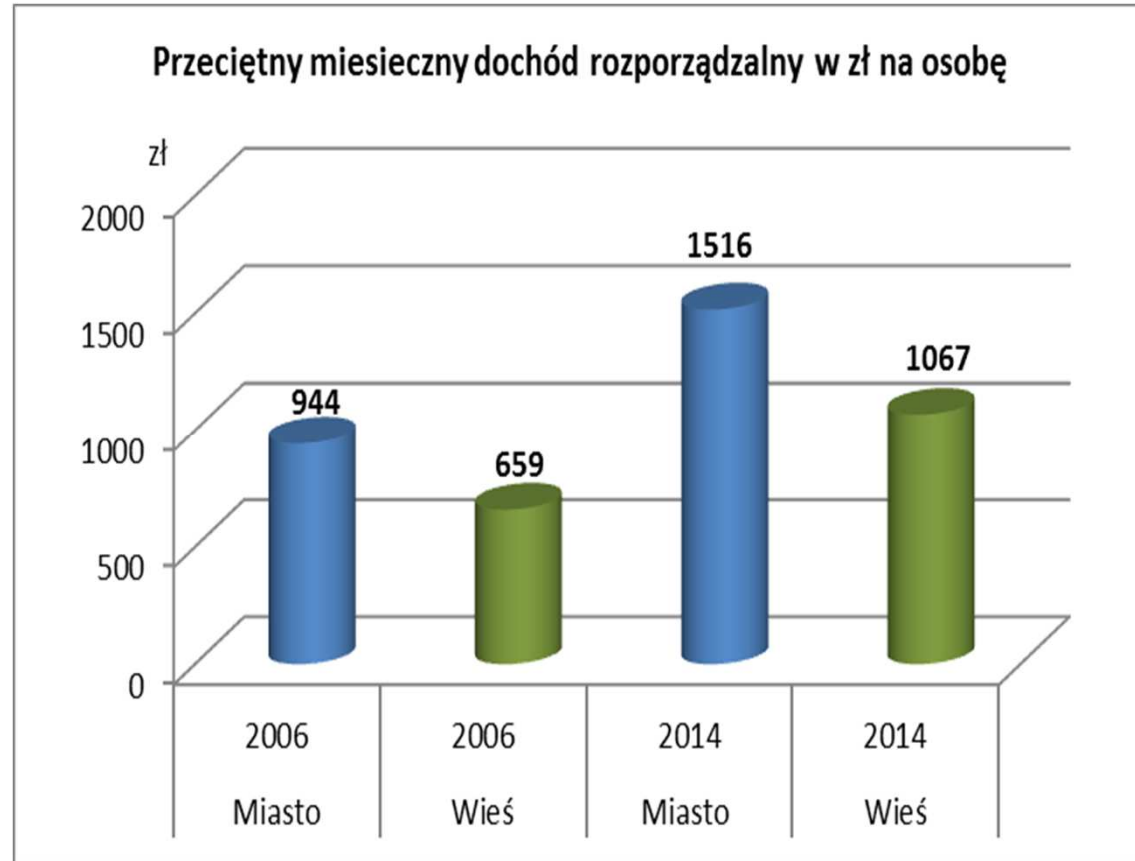
- niższe dochody mieszkańców wsi w porównaniu z mieszkańcami miasta,
- gorszy stopień zaspokojenia potrzeb,
- niższy poziom infrastruktury technicznej,
- gorsze wyposażenie gospodarstw domowych w nowoczesne dobra trwałego użytku.

Należy podkreślić istotną poprawę jakości życia na wsi,
w okresie po akcesji Polski do UE.

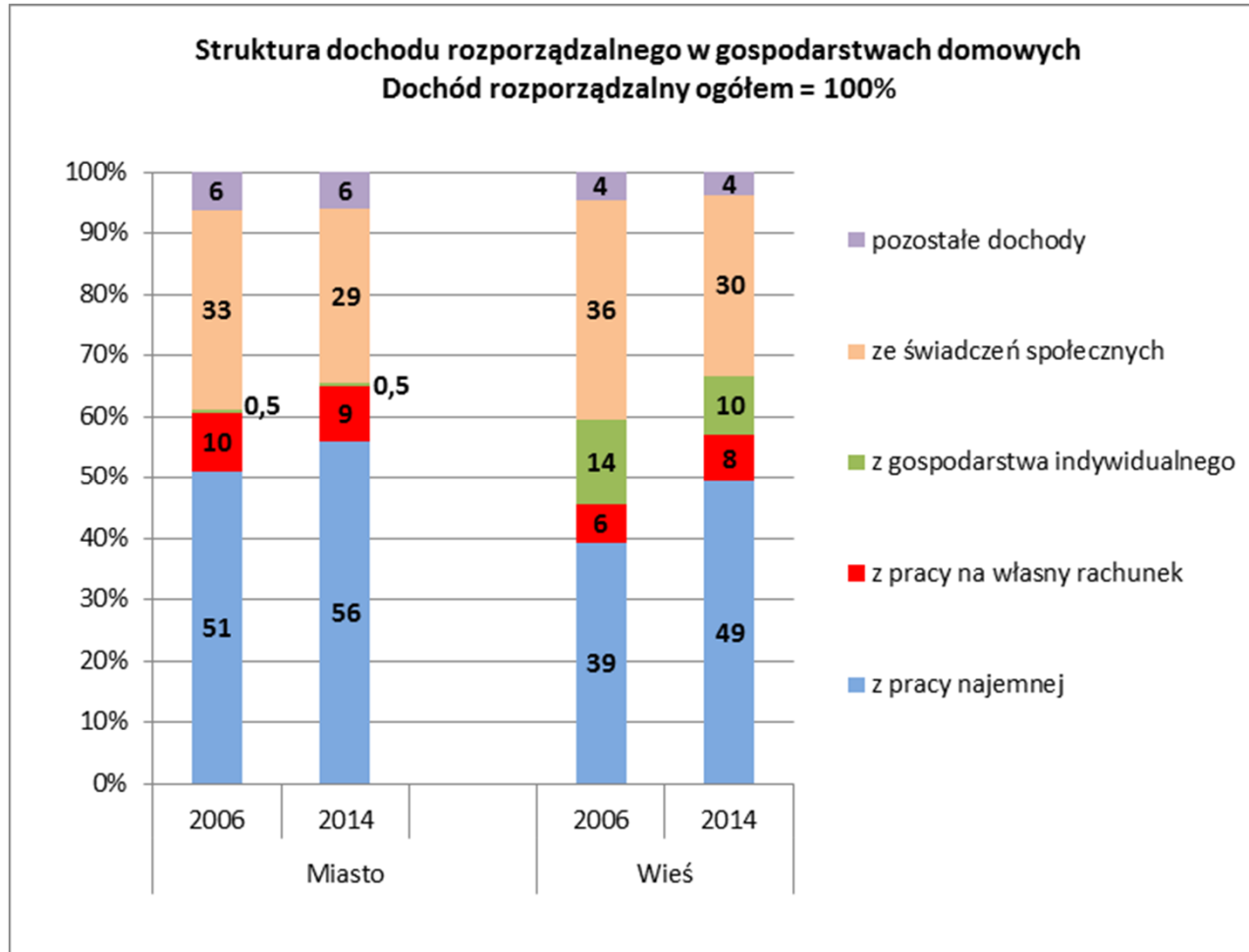
Dochody

Przeciętny mieszkaniec wsi dysponował dochodem niższym od dochodu przeciętnego mieszkańca w mieście:

- w 2006 r. o 30,2%
- w 2014 r. o 29,6%

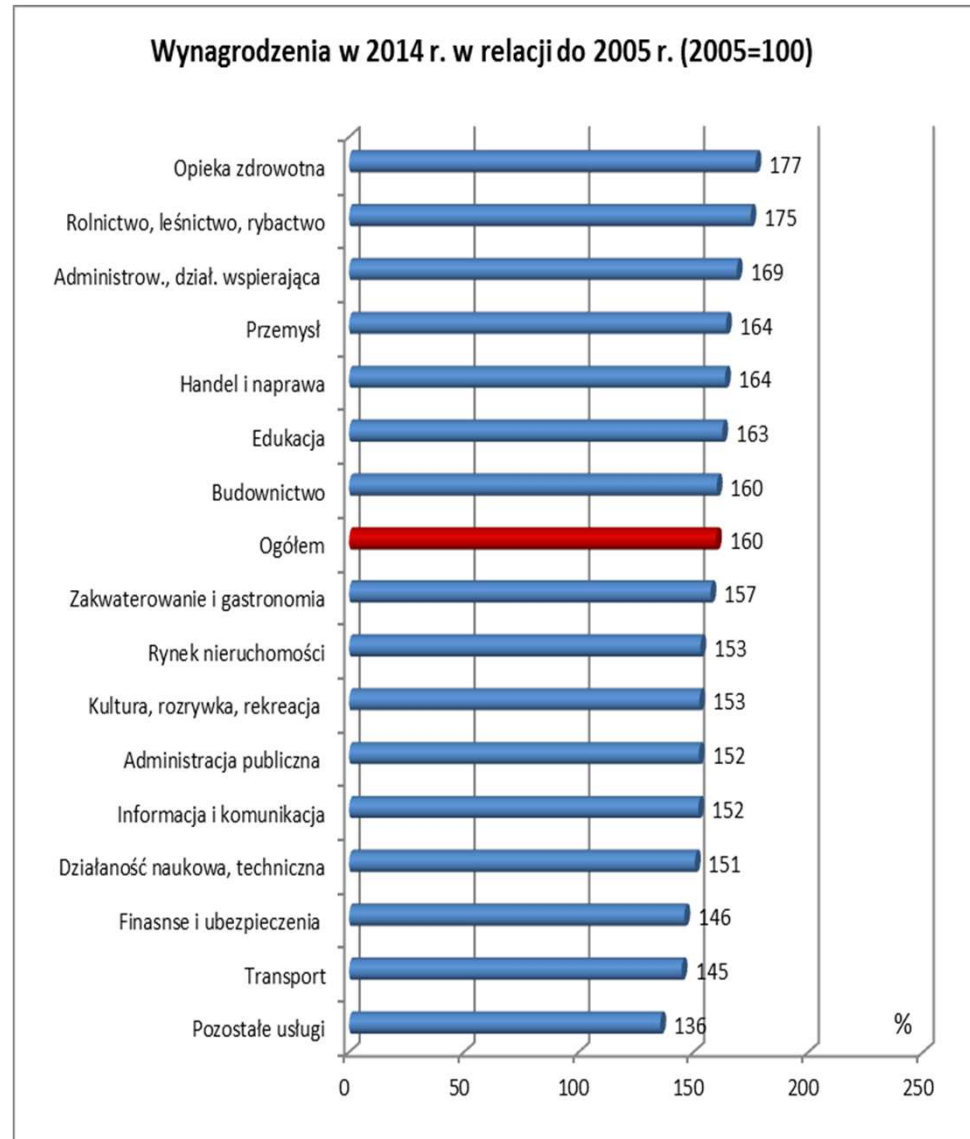
Dochody

Dochody

- W strukturze dochodów ludności wiejskiej wysoki udział stanowią dochody z pracy najemnej.
- Obecnie na wieś przenoszą się nie tylko emeryci, ale coraz częściej przedstawiciele wolnych zawodów i kadra kierownicza.
- Wieś staje się miejscem zamieszkania dla osób zatrudnionych w mieście, nierzadko osiągających wysokie dochody.
- To przede wszystkim oni przyczyniają się do wzrostu, wśród ludności wiejskiej, przewagi udziału dochodów z pracy poza rolnictwem nad udziałem dochodów z rolnictwa.

Wynagrodzenia

Wynagrodzenia

- Mimo poprawy wartości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej sekcje i sektory, w których wynagrodzenia utrzymują się na niskim poziomie cechuje wysoki odsetek zatrudnionych.
- W 2014 r. w strukturze pracujących w gospodarce narodowej udział osób pobierających wynagrodzenie wynosił:
 - niższe od średniej krajowej 54,6%,
 - zbliżone do średniej 9,4%
 - powyżej średniej 36,0%

Relacje wynagrodzenia wynagrodzenie mężczyzn/wynagrodzenie kobiet w procentach

Grupy zawodów	2002	2004	2014
Ogółem	120,3	119,6	120,5
Władze publiczne, urzędnicy (w.sz.), kierownicy	139,2	141,0	136,8
Specjaliści do spraw zdrowia	116,0	129,7	151,9
Specjaliści nauczania i wychowania	117,3	127,6	110,4
Pracownicy biurowi	98,7	96,1	101,7
w tym: do spraw finansowo-statystycznych	120,6	115,5	98,6

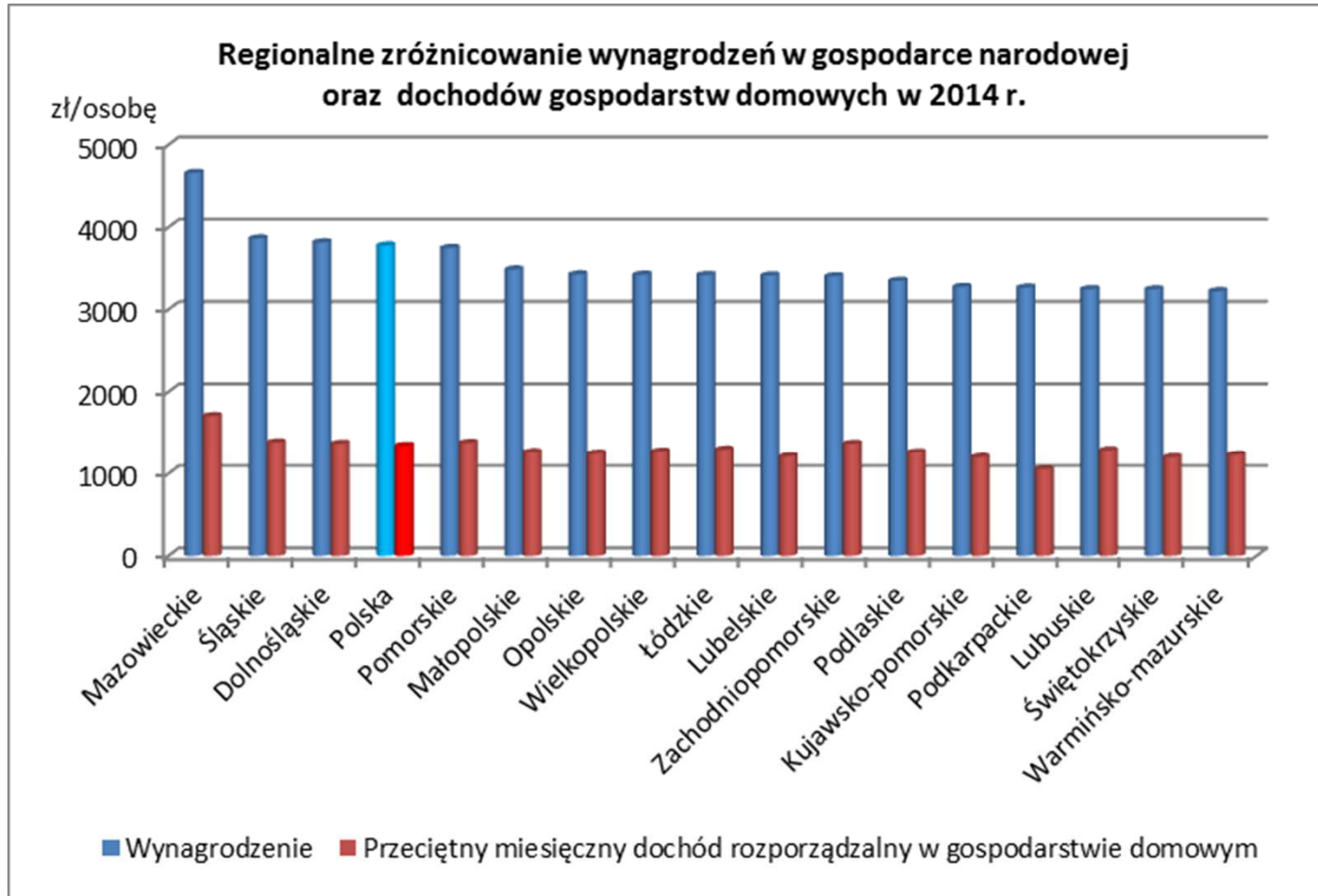
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto w zł na osobę za październik 2014 r.

	1 643 zł i mniej	1 643,1- - 3 697	3 697,1- - 4 108	4 108,1- -4 929	4 929,1- - 11 502	11 502,1 i więcej
Przedziały płacowe	1	2-6	7	8	9-14	15
		Zatrudnieni	w %			
Ogółem	0,1	18,9 - 8,9	7,2	11,3	7,1 - 1,4	2,8
mężczyźni	0,1	17,9 - 8,8	7,3	11,1	7,3 - 1,8	3,9
kobiety	0,1	20,1 - 8,9	7,1	11,5	6,8 - 0,9	1,6

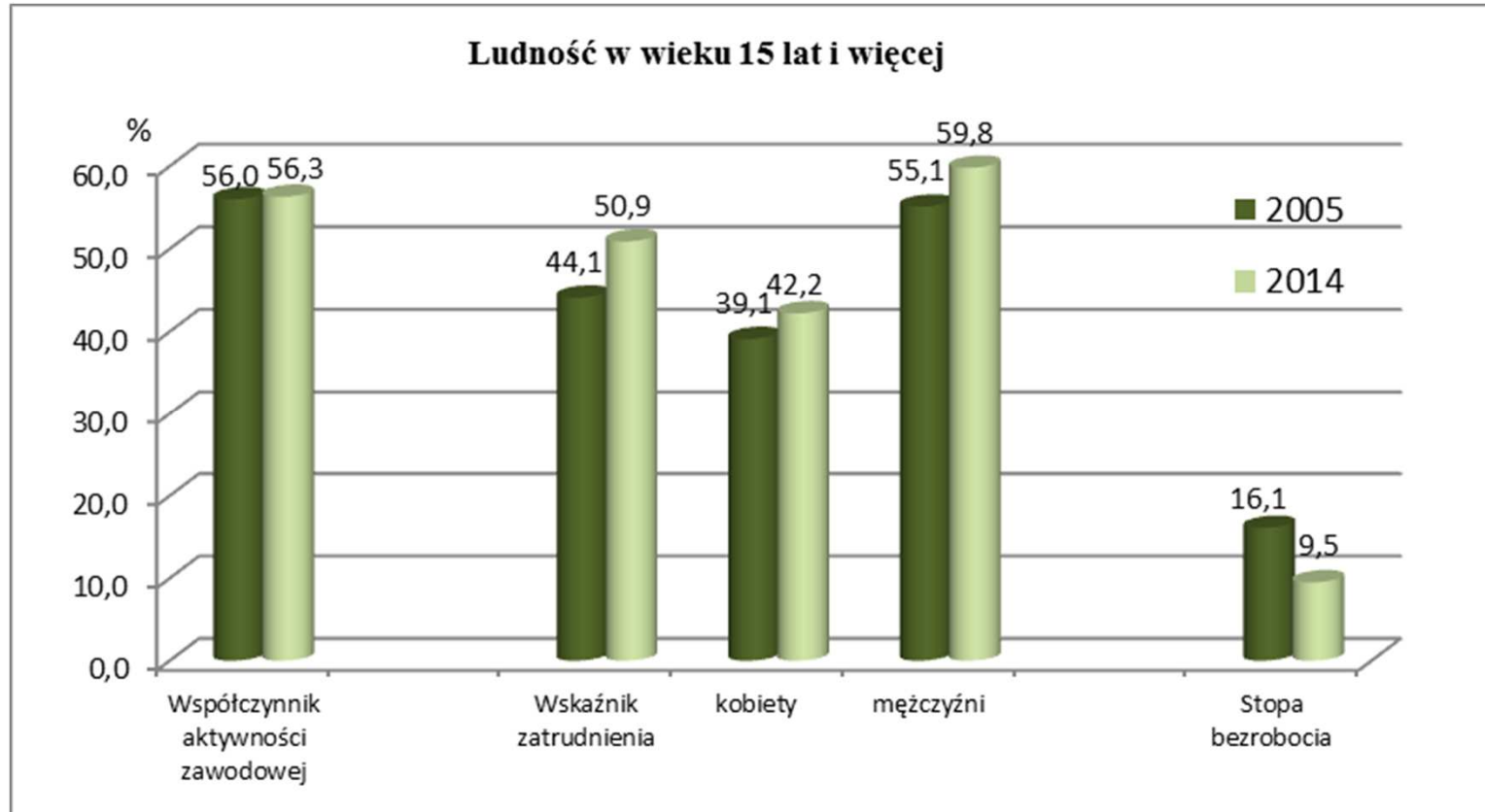
Wynagrodzenia

- W 2013 r. wśród ogółu pracujących w indywidualnych gospodarstwach rolnych powyżej 1 ha kobiety stanowiły:
- **27,9%** pracujących głównie w swoim gospodarstwie rolnym i dodatkowo poza gospodarstwem (w 2005 r. – 34,5%)
- **36,8%** pracujących głównie poza swoim gospodarstwem rolnym i dodatkowo w gospodarstwie (w 2005 r. 38,7%) (*Charakterystyka...*)
- W 2011 r. odsetek rodzin z gospodarstwem rolnym wynosił 39,3% a bez rolnictwa 60,7%. (Ankieta ...)

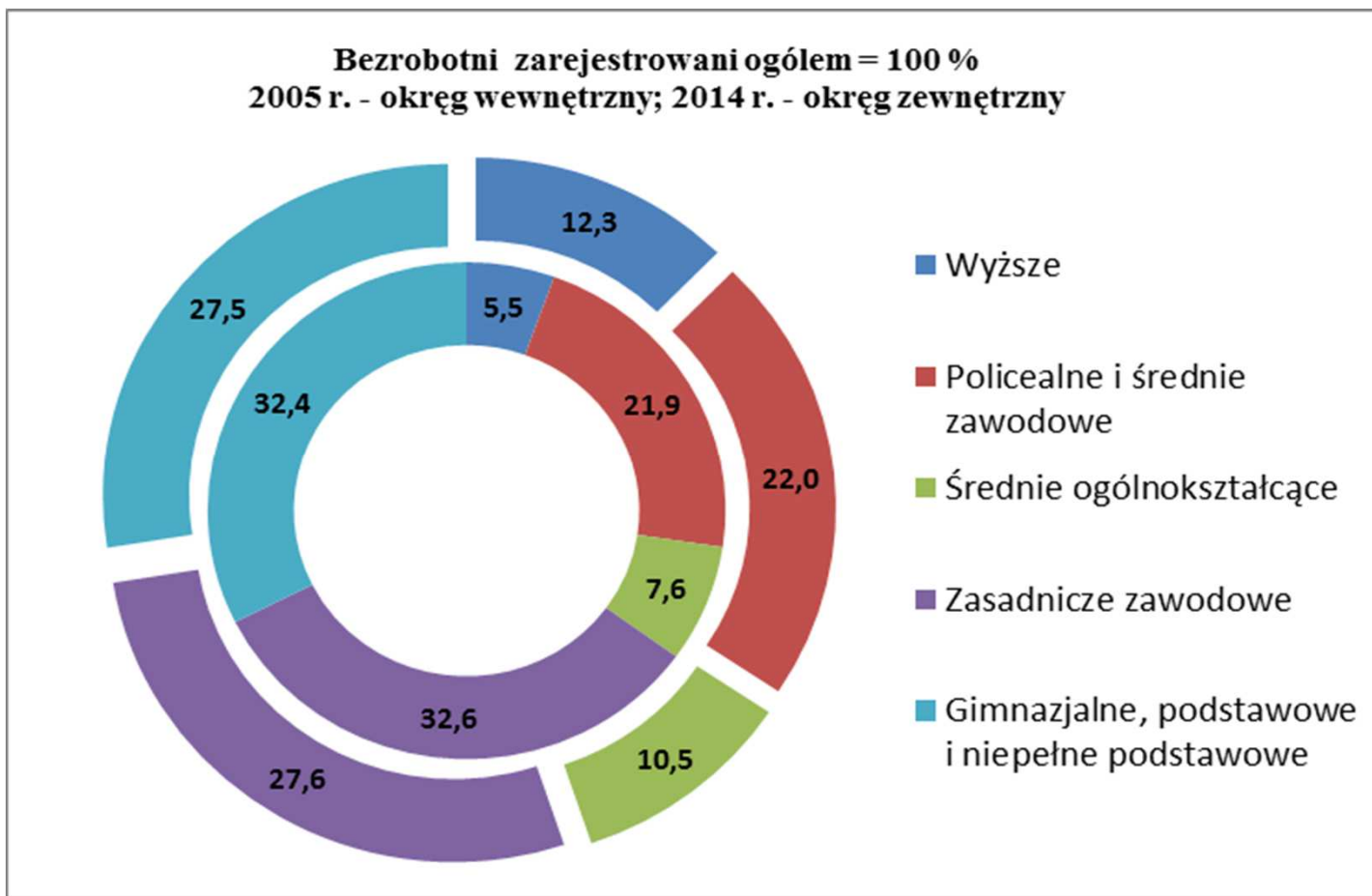
Regionalne zróżnicowanie wynagrodzeń

Aktywność ekonomiczna ludności na wsi

Bezrobotni zarejestrowani według poziomu wykształcenia

Najbardziej poszukiwani pracownicy w następujących zawodach

2009	2015
1. Wykwalifikowani pracownicy fizyczni	1. Przedstawiciel handlowy
2. Menedżerowie projektów	2. Programista Java
3. Przedstawiciele handlowi	3. Księgowy
4. Inżynierowie	4. Specjalista ds. obsługi klienta
5. Kierowcy	5. Programiści / 6. Programiści NET
	Brak zapotrzebowania na prac. fizycznych
2013 roku	
8. Pracownicy działów IT	

Najbardziej poszukiwane oferty pracy przez pracobiorców w 2015 r.

- 1. Przedstawiciel handlowy
- 2. Sprzedawca
- 3. Specjalista ds. Administracyjnych
- 4. Kierowca
- 5. Specjalista ds. Obsługi Klienta
- 6. Asystent / Asystentka
- 7. Referent
- 8. Robotnik produkcyjny
- 9. Magazynier
- 10. Doradca Klienta

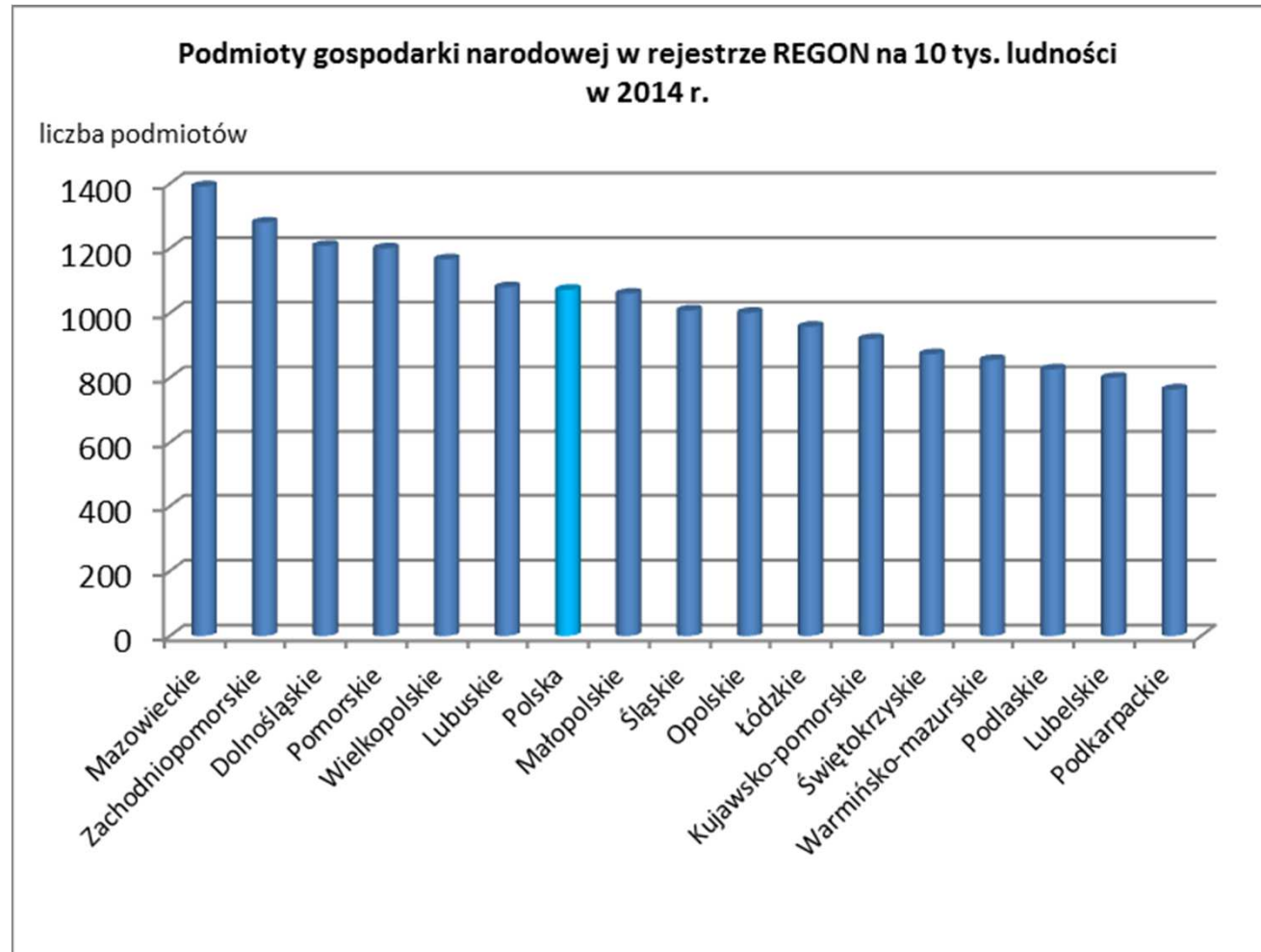
Regionalne różnicowanie ofert pracy

- **Najwięcej** ofert pracy w I kw. 2015 r. zostało opublikowanych w województwach:
- mazowieckim (17,5% wszystkich ogłoszeń),
- małopolskim (12,5%),
- dolnośląskim (12,3%).

Te województwa zanotowały również największy – w porównaniu do I kwartału ubiegłego roku - przyrost ilości ofert pracy.

- **Najmniej** ofert pojawiło się w województwie:
- lubuskim (2,4%),
- podlaskim (2,1%)
- świętokrzyskim (1,9%).
- Związane jest to z dynamiką rozwoju firm w poszczególnych regionach oraz z wielkością zaludnienia poszczególnych województw.

Regionalne zróżnicowanie przedsiębiorczości (podmioty w systemie REGON)

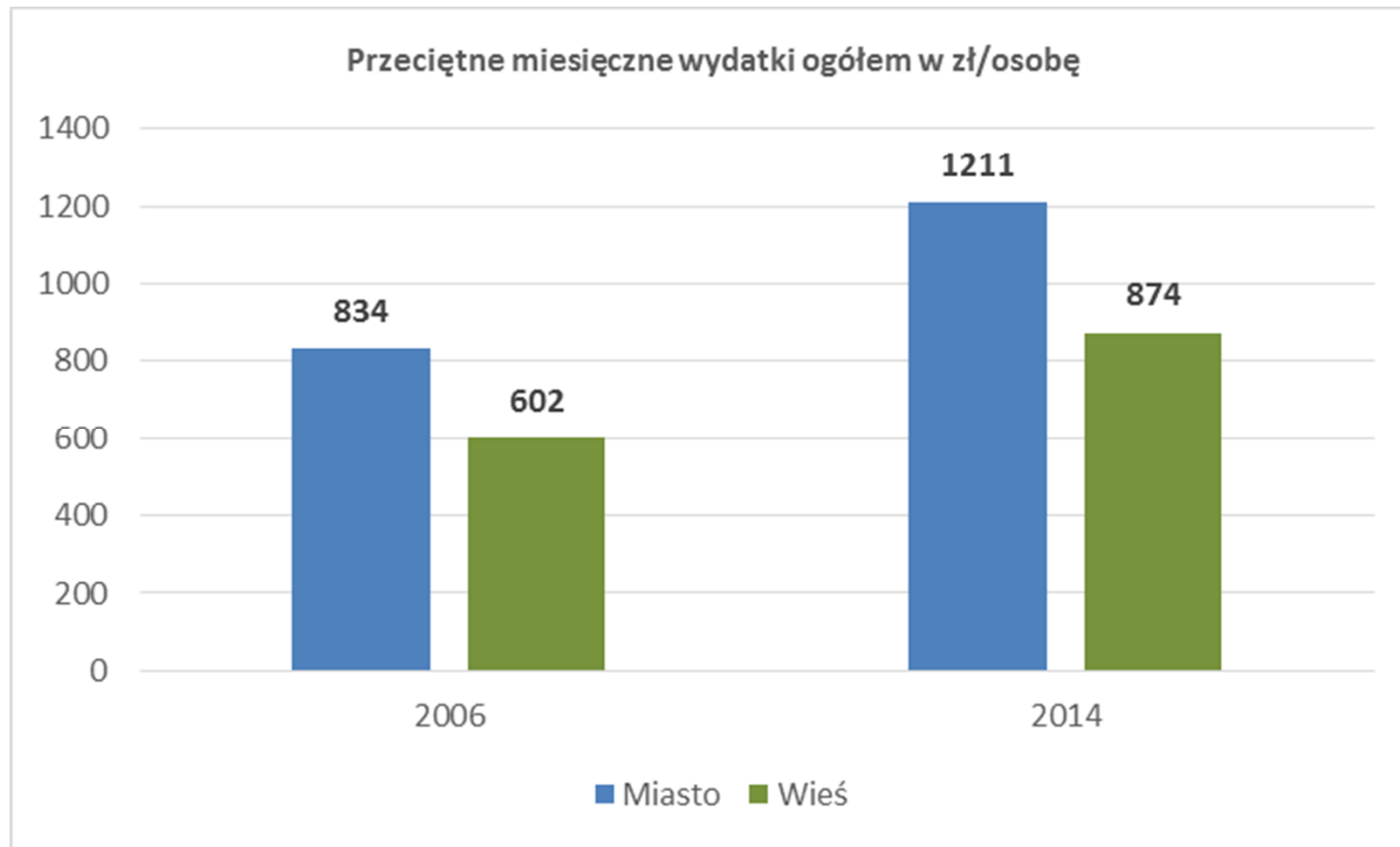
Regionalne zróżnicowanie ofert pracy

W województwach największa ilość ofert pracy, koncentruje się w stolicy regionu:

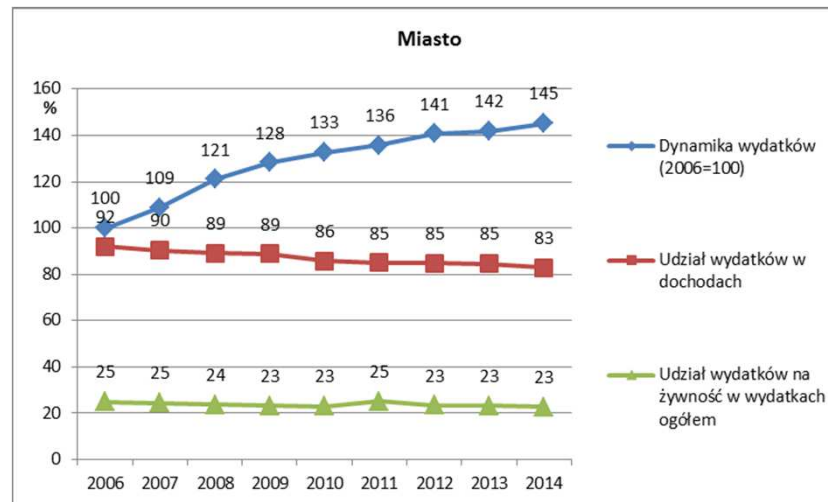
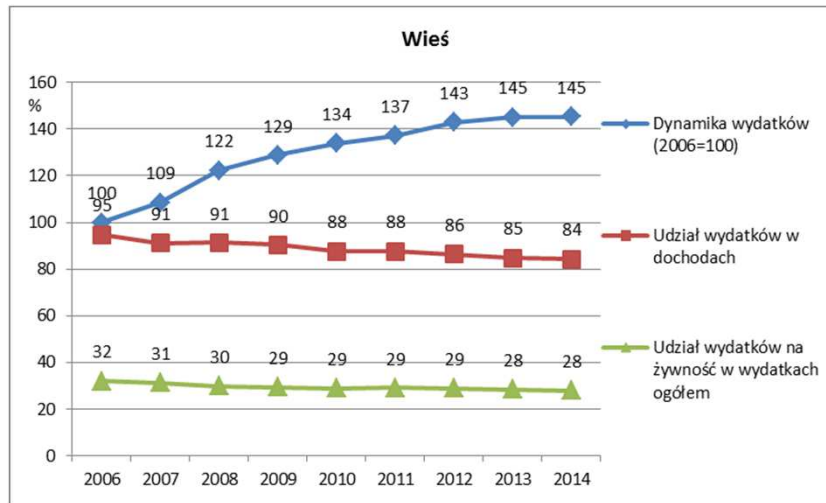
- Kraków – 89% ofert pracy całego województwa małopolskiego,
- Wrocław – 78% (dolnośląskie),
- Warszawa – 76% (mazowieckie),
- Poznań – 71% (wielkopolskie),
- Gdańsk – 42% (pomorskie).

Wydatki

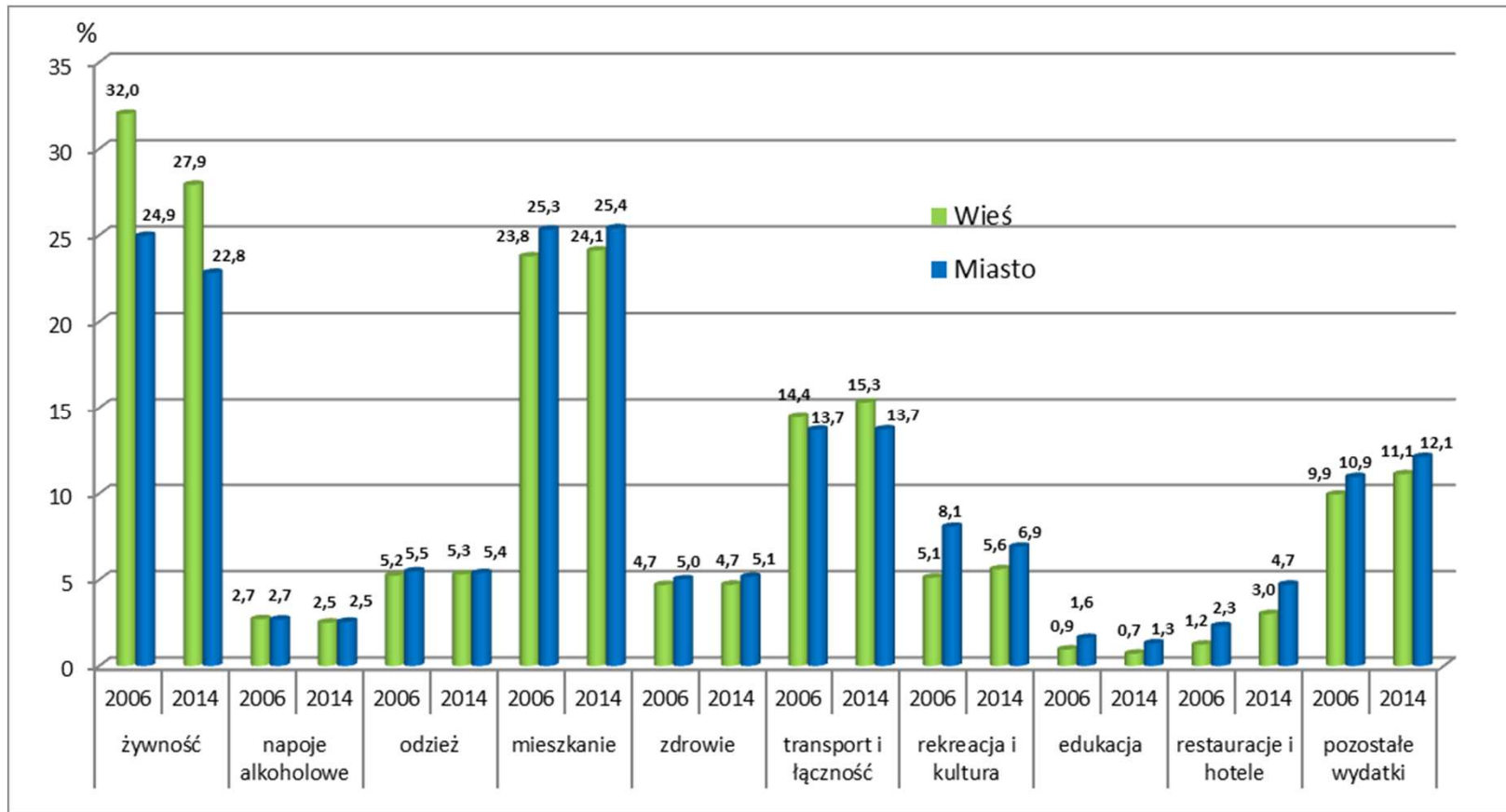
- Drugim ważnym wskaźnikiem jakości życia są wydatki ponoszone na zaspokajania potrzeb.
- Wydatki gospodarstw domowych na wsi były mniejsze niż w mieście: w 2006 r. o 27,9%; w 2014 r. o 27,8%

Wydatki

Wydatki

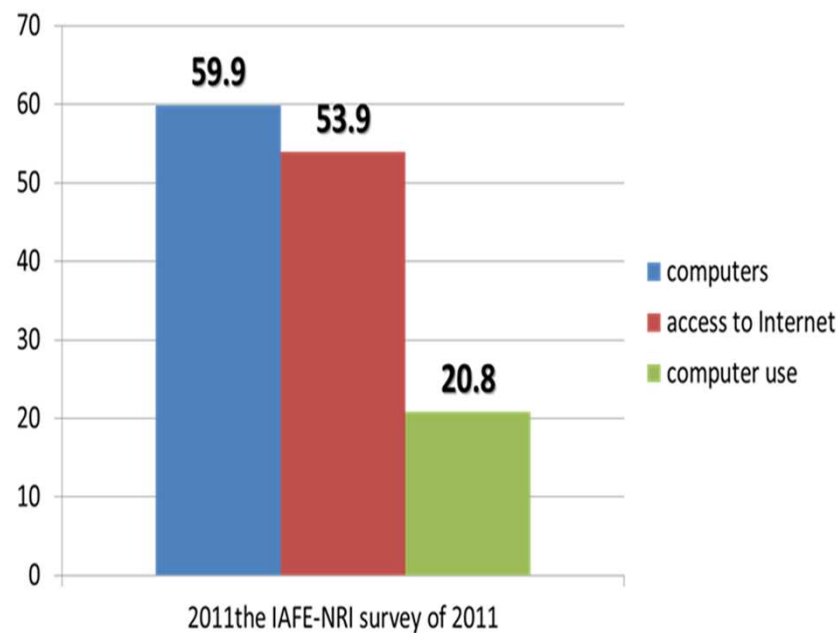

Sytuacja mieszkaniowa oraz wyposażenie gospodarstw domowych na wsi w dobra trwałego użytku (w % ogółu gospodarstw na wsi)

Wyszczególnienie	2006	2014
Dom jednorodzinny wolnostojący	81,2	82,4
w mieszkaniu: woda bieżąca mieszkaniu	93,1	97,3
łazienka	81,8	91,6
Gaz (z butli lub z sieci)	91,8	94,0
w tym: gaz z butli	72,6	73,7
gaz z sieci	19,2	20,3
Komputer	34,3	68,6
Podłączenie do Internetu	15,1	65,8
Samochód osobowy	57,4	74,0

Wyposażenie mieszkania

Komputery i dostęp do Internetu, wykorzystanie komputera (odsetek rodzin)

Wyposażenie w Internet w 2014 r.

	Wieś	Miasto
Komputer osobisty	68,6	75,3
w tym: laptop	46,5	58,8
Komputer z dostępem do Internetu	65,8	73,7
w tym z dostępem szerokopasmowym	53,7	61,4
Komputer bez dostępu do Internetu	4,7	3,3

Sytuacja mieszkaniowa i wyposażenie

Infrastruktura otoczenia

Podsumowanie

- W strukturze dochodów gospodarstw domowych wzrosło znaczenie dochodów z pracy najemnej a zmniejszyło dochodów z pracy w indywidualnym gospodarstwie rolnym oraz ze świadczeń społecznych.
- Rolnictwo traci dominującą pozycję jako podstawowe źródło dochodów ludności wiejskiej.
- Rolnictwo nadal ma zasadnicze znaczenie dla zachowania środowiska przyrodniczego na obszarach wiejskich.
- Tendencja wzrostu udziału dochodów z pracy najemnej w strukturze dochodów ludności wiejskiej jest trwała. Wzmacnia ją także migracja z miast na wieś nie tylko emerytów, ale coraz częściej przedstawicieli wolnych zawodów i kadry kierowniczej – osób zatrudnionych w mieście, nierzadko osiągających wysokie dochody.
- Dla rozwoju obszarów wiejskich ważne są dwie sprawy:
 - **dalsza poprawa jakości życia na wsi**, co wymaga przede wszystkim poprawy sytuacji dochodowej mieszkańców wsi,
 - **dalsza poprawa wyposażenia w infrastrukturę techniczną**: drogową, wodną, kanalizacyjną, gazową, co nie tylko ułatwia codzienność życia mieszkańców wsi, ale przyczynia się do powstania potrzebnych na obszarach wiejskich miejsc pracy, głównie w usługach, handlu oraz w małych i średnich przedsiębiorstwach.

Dziękuję za uwagę!

10 zawodów przyszłości:

Bureau of Labour Statistics USA wśród 10 zawodów przyszłości na początku listy wymienia weterynarię i prognozuje, że do 2020 r. zapotrzebowanie na lekarzy weterynarii wzrośnie o 36%.

Za: <http://biznes.onet.pl/praca/...>

...a twój ulubiony kolor pl

